

«Saman er ein mindre aleine» – samarbeid gir breiband i Sogn og Fjordane

I Jostedalen sit det akkurat no ei lita jente og surfar på internett. Faktisk sit det både gutar og bestefedrar og surfar i krikar og krokar av Sogn og Fjordane – der ingen skulle tru at folk med breiband skulle bu.

Og no kjem det enda fleire stader i fylket. Dei siste fire åra har samarbeidet rundt IT-forum Sogn og Fjordane bidratt til å hente inn utrulege 112 millionar nasjonale breibandkroner til fylket, mest av alle fylka i landet.

«Iblant går eg rundt i gatene som ein heilt vanleg borgar. Men så tek eg på meg IT-forumhatten, og då føler eg meg som ein superhelt, for då får vi til så utruleg mykje», seier ein av dei involverte. Andre delar av landet har forsøkt å etterlikne IT-forum utan å klare det. Kva er det som gjer at eit slikt nettverk fungerer her? Kva er limet og drivkrafta i nettverket som mellom anna har vore med å sikre at du og eg kan «streama» Vestlandsrevyen når vi sjølv vil? For tida held Vestlandsforskning på med ein studie der vi intervjuar personar som har vore aktive i IT-forum, på jakt etter svar på desse spørsmåla.

«DET HAR EIN VERDI Å KJENNE KVARANDRE»

IT-forum Sogn og Fjordane er nett det det høyrer ut som: eit forum for dei som er opptekne av IT i fylket. Frå starten i 1995 var IT-forum ein viktig møteplass for dei som jobbar med IT i både privat og offentleg sektor. Å dele erfaringar og kunnskap er verdifullt når dei fleste einingane er små, slik dei er i Sogn og Fjordane. Verdien av å kjenne kvarandre er at det vert kortare veg mellom verksemdar. Ein får innblikk i med det som skjer rundt om i fylket.

Men IT-forum Sogn og Fjordane vart meir enn ein møteplass. Det vart ein arena for samarbeid og ein motmakt mot sentrale krefter som elles truga med å marginalisere dei små einingane i distrikta.

«SOGN OG FJORDANE-MODELLEN»

Det finst ei oppskrift for samarbeid i fylket. «Sogn og Fjordane-modellen» har mange kalla ho. Enkelt forklart går ho ut på å samle dei som opplever hindringar og eit breitt spekter av støttespelarar, definere problemet i fellesskap og dra lasset i lag. Det som skil IT-forum Sogn og Fjordane frå andre, liknande forum, er for det første at det har halde

SURFARAR: I Jostedalen sit det akkurat no ei lita jente og surfar på internett.

(Illustrasjonsfoto: Mette Frydenberg Reinertsen)

koken så lenge – i meir enn 20 år. Og for det andre at det har vore så breitt samansett, med privat næringsliv og offentleg sektor, saman med dei regionale forskings- og utdanningsinstitusjonane, altså Høgskulen på Vestlandet og Vestlandsforskning.

Oppskrifta er lett å skissere. Mykje meir utfordrande er det å skape vilje til å delta og bidra. Kva er grunnlaget for denne breie mobiliseringsringa?

«DET SIT INGEN PÅ AUSTLANDET OG TENKJER PÅ SOGN OG FJORDANE»

Fylket vårt ligg i periferien, og det kan ofte kjennast som om det er langt til makta i Oslo. I tillegg er einingane våre små, både i offentleg og i privat sektor. Difor må vi ikkje berre klare oss sjølv – vi er nøydd til å samarbeide for bli sterke nok. Dette var den viktigaste grunnen til at IT-forum vart skipa i 1995. Dåverande fylkesmann Oddvar Flæte stod i spissen for å opprette nettverket. Målet – og mandatet for nettverket – var å vere ein paraplyorganisasjon som skulle bidra til meir samarbeid i fylket. Den nye overbygninga skulle jobbe for at fylket skulle utnytte IT på best mogeleg måte. Oppgåva er ikkje blitt mindre viktig med åra. I dag er internett ein grunnleggande føresetnad for å kunne bruke IT. Breibandssatsinga har med andre ord forlenga livet til fleire av småbygdene og grendene i fylket, slik at det kan sitje

ei lita jente i Jostedalen og levere heimeleksa si på internett.

SAMFUNNSANSVAR

Dei som er engasjerte har ikkje ein eigeninteresse når dei trer inn i IT-forum-sfæren, seier ein vi har intervjuet. «Då trer dei ut av rolla si og tenkjer på kva som er det viktige for samfunnet, både det offentlege og næringslivet».

Mange understrekar at motivasjonen deira handlar om å jobbe for eit felles mål som er til beste for heile fylket – å vere «framtidsretta» i ein region som kanskje har ekstra god nytte av IT-løysingar. Å engasjere seg i IT-forum er ein del av verksemda sitt samfunnsansvar, seier ein annan. Dette ansvaret er ikkje noko som vert delegert frå eller til nokon. Noko ved IT-forum gjer at deltakarane vel å gripe eit slikt ansvar sjølv.

Hilde C. Corneliussen
Forskar ved Vestlandsforskning
KRONIKK

DEI SOM VIL NOKO

Tittelen på denne kronikken har eg lånt frå forfattar Anna Gavalda, som i romanen frå 2004 skriv om fire single personar i ei bustadblokk som finn eit fellesskap i lag. Ved å slå seg saman, styrker dei kvarandre. Det nye som oppstår får ein verdi. IT-forum er eit slikt fellesskap av mange ulike aktørar som har funne saman.

OG NETT SOM når skuleelevar skal feire bursdag, har IT-forum ei haldning om at «alle» skal få invitasjon til fellesskapet. Kvar

einaste kommune har fått sjansen til å vere med på breibandsøkningar og til å delta i fylkesdekkande prosjekt om IT i helsesektoren. IT-folk frå heile fylket har blitt inviterte til konferansar og samlingar for fagfellar. Men det er ikkje alle som deltek. Det er som fellesskapet i bustadblokk, frivillig å delta. Det sikrar ein viktig kvalitet ved IT-forum, nemleg at «dei som er der faktisk vil noko».

FEIRAR SUKSESSAR

«Nederlaga snakkar vi ikkje om», sa ein med lang fartstid i IT-forum. «I staden feirar vi suksessane!» Og det har etter kvart vorte mange grunnar for å sprette sjampanjen. På 90-talet landa nettverket eit stort EU-prosjekt som vidare utløyste nasjonale midlar. Mange i regionen var med, og opplevinga verka som ei vitaminsprøyte for det nystarta forumet. Arbeidsmåten med tematiske satsingar har etter kvart festa seg. Det nemnde breibandprosjektet er stort. Fleire utviklingsprosjekt for IT har omfatta heile fylket, som innføringa av elektroniske meldingar i helsesektoren. IT-forum bidrog til at Sogn og Fjordane i 2014 vart det andre fylket i landet som starta med e-meldingar. Arbeidet med velferdsteknologi har følgd same mal. I år får kommunar i fylket for fyrste gong delta i Det nasjonale velferdsteknologiprojektet. Det var saman vi vart sterke nok til å kvalifisere oss.

SUPERHELTAR

Sjølv om vi ikkje har meisla ut det endelege svaret på kva som er limet og drivkrafta i IT-forum, har vi kome langt nok til å augne nokre stikkord: ueigennytte, samfunnsansvar, evne til å styrke små einingar gjennom samarbeid og til å dra lasset i lag. Når alt klaffar, skapar dette superheltar som saman kan utrette «det utenkelige» for fylket sitt.

Under Forskningsdagane 2017, som har temaet «Verdiar», trykkjer Sogn Avis og Firda ein serie kronikkar skrivne av forskarar ved Høgskulen på Vestlandet og Vestlandsforskning.

Forskningsdagane